

Rahapelaajan velkakierre

Maria Heiskanen

VTM, tutkija

Peliklinikka (Socca / HUS)

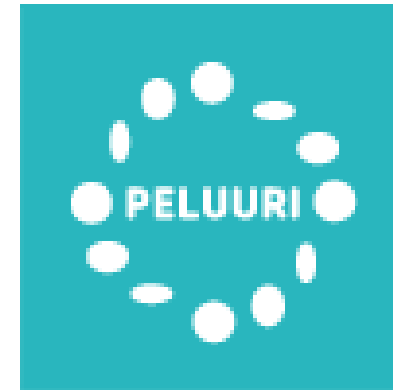
Maria Heiskanen

PROBLEM GAMBLERS AND MONEY

Unbalanced budgets and financial recovery

PELI
KLINIKKA

tiltti

*Tietoa & tukea
pelaamisen hallintaan*

Veikkauksella monopoliasema rahapelien tarjoamiseen, jonka perusteena rahapelihaittojen ehkäisy - tuotot ovat suotuisa sivuvaikutus

Suomalaiset hävisivät 1,7 miljardia euroa monopoliyhtiöille vuonna 2015: kulutamme neljänneksi eniten maailmassa pelaamiseen

Pelikulutus voimakkaasti painottunutta: viidennes pelaajista käyttää puolet käytetystä rahasta

Arpajaislain tarkoitus ”...ehkäistä ja vähentää arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvia *taloudellisia*, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja.”

Peluurin yhteydenotoista yli puolet koskee kivijalassa pelattavia rahapeliautomaatteja; lisäksi kärjessä vedonlyönti ja nettirahapelit (myös ulkomaisten yhtiöiden sivuilla)

RAHAPELIIONGELMA

”Rahan- ja/tai ajankäytöltään liiallista pelaamista, joka vaikuttaa kielteisesti pelaajaan, hänen läheisiinsä tai muuhun sosiaaliseen ympäristöön” (THL)

”Jatkuva tai toistuva ongelmallinen rahapelikäyttäytyminen, joka aiheuttaa kliinisesti merkittävää haittaa tai kärsimystä.”

DSM-5: Rahapelihäiriö

3,3 prosentilla suomalaisista rahapeliongelma

19 prosentilla ollut läheinen jolla rahapeliongelmia

15 prosenttia riskipelaajia

”Tämä häiriö käsittää usein toistuvia henkilön elämää hallitsevia uhkapelihaksoja. Ne vahingoittavat hänen sosiaalisia, ammatillisia, aineellisia ja perheeseen liittyviä arvojaan ja sitoumuksiaan.”

ICD-10: Pelihimo / patologinen pelaaminen

**Laskut
maksamatta,
hankinnat
siirtyvät, puute
ruoasta**

**PUUTTUVA
RAHA**

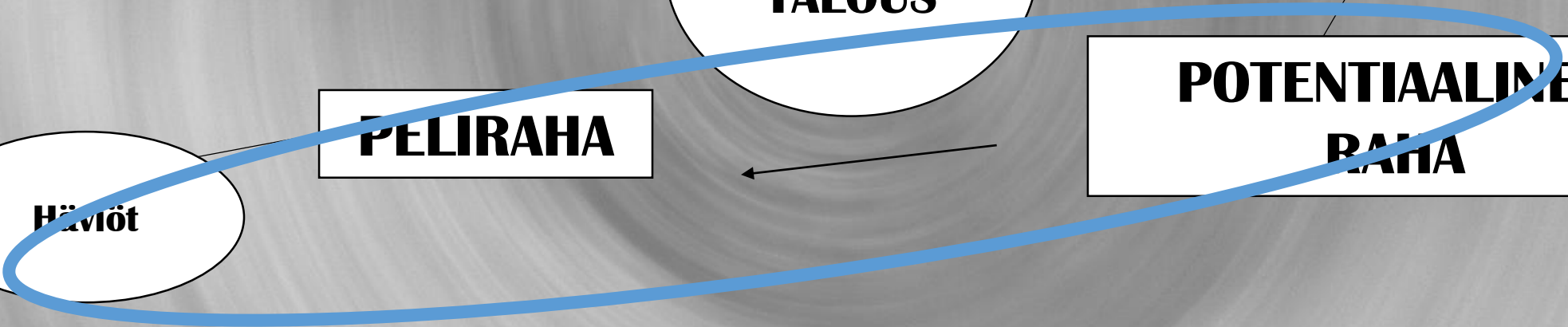
**Palkka,
sosiaalietuudet,
lainat, rikokset**

**ARJEN
TALOUS**

**POTENTIAALINEN
RAHA**

PELIRAHA

Häviöt

Valtaosalla apua hakevista pelaajista on velkaa

Osuus (%)	Velan määrä (€)
25	0-100
25	101-5 000
25	5 001-20 000
25	20 001-250 000

Avohoidon asiakkaiden velkojen määrä

Osuus (%)	Velan määrä (€)
22,2	Alle 5 000
53,7	5 000-49 999
24,1	Yli 50 000

Peli poikki -ohjelmaan hakeutuvien velkojen määrä

On myös (lähes) velattomia pelaajia

Osalla suuria velkoja

Velan määrä ei kerro ongelmien luonteesta: talousongelmat aina suhteessa tuloihin

**Rahapeliongelmissa olevat ovat erilaisissa talous- ja työtilanteissa
→ keinot hankkia rahaa ja mahdollisuudet selvittää talousvaikeuksista vaihtelevat**

Rahankäytön kontrolli

Rahankäyttö kontrollin välineenä:

**Käytettävissä oleva raha jaksottaa pelaamisen intensiteettiä
Pelaajat tekevät valintoja(?) hankinnoista ennen pelaamista**

Rahankäyttö kontrollin kohteena:

**Rahankäytön vastuu siirretään läheiselle tai viranomaisille
(edunvalvonta, välitystili)**

Taloudellinen toipuminen

Pelaamisen taloudelliset seuraukset saattavat olla pitkäaikaisia: pelaaja ja tämän läheiset saattavat tarvita tukea myös taloudelliseen toipumiseen

Taloudellinen toimeentulo

Velkojen kanssa selviäminen

Niukkuuden kanssa pärjääminen

Yhteistyötä rahapeliongelmaa ja velkaongelmia kohtaavien palveluiden välillä

Tärkeää huomioida tuen ajoitus: uskoa siihen että talousongelmat ovat ratkaistavissa, mutta ei valheellista uskoa siihen että talousongelmien ratkaiseminen ratkaisisi myös peliongelman

Rahapeliongelman tunnistaminen sosiaalipalveluissa

Taloudellinen kyvykkyys

”kykyä arvioida ja hallita talouttaan voidakseen tehdä rationaalisia päätöksiä, joilla voidaan saavuttaa elämän päämäärät ja taloudellinen hyvinvointi. Kyvykkyyteen liittyy henkisten, sosiaalisten ja materiaalistien resurssien tiedostaminen ja hyödyntäminen.” (Peura-Kapanen & Raijas, 2009, s. 3)

Pelaajien vaihtelevat rahakäsitykset

Pelaaminen sotkee ymmärryksen rahasta ja rahankäyttöä on opeteltava uudelleen

Rahapeliongelmien ehkäisy ja hoito laajempaan, taloudelliseen kehykseen

**Sosiaalinen ja yhteiskunnallinen ongelma,
joka kietoutuu yhteen pelaajan taloudellisen
kyvykkyyden, työtilanteen ja kotitalouden
käytettävissä olevien tulojen kanssa**

A man in a light-colored shirt is pouring water from a cardboard box into a stone fountain. The fountain is made of large, dark stone blocks. In the background, there is a public square with other people walking around. The scene is brightly lit, suggesting it is daytime.

Kiitos!

Keskustelua?

Kysymyksiä?

[maria.heiskanen\(at\)hus.fi](mailto:maria.heiskanen@hus.fi)